

(๒๒)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๓/๒๕๕๑

วันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๕๑

เรื่อง นายนิร พงศาธิรัตน์ (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ กรณีองค์กรที่ใช้อำนาจอธิปไตย คือ รัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล และองค์กรอื่นของรัฐได้ใช้อำนาจอธิปไตยของประชาชนบริหารราชการแผ่นดินผิดพลาด

ข้อเท็จจริงตามคำร้องสรุปได้ว่า นายนิร พงศาธิรัตน์ ผู้ร้อง ได้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๐ ว่า การปฏิบัติหน้าที่ของรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล และองค์กรอื่นของรัฐได้ใช้อำนาจอธิปไตยของประชาชนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่ก่อให้เกิดการบริหารราชการแผ่นดินผิดพลาด มีการกระทำและละเว้นกระทำการอันเป็นการก่อให้เกิดความเสียหายต่อรัฐและประชาชน ละเมิดสิทธิและเสรีภาพหรือละเมิดสิทธิมนุษยชนไม่เป็นไปตามหลักนิติธรรม ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ โดยกล่าวอ้างว่า รัฐบาลได้มีนโยบายและแผนพัฒนาที่อยู่อาศัยโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อยให้มีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง ตามมติคณะรัฐมนตรี ลงวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๘ โดยให้การเคหะแห่งชาติเป็นผู้ดำเนินการก่อสร้างตามมติดังกล่าว การเคหะแห่งชาติได้จัดทำแผนพัฒนาที่อยู่อาศัย ประจำปี พ.ศ. ๒๕๑๕ - ๒๕๒๐ รวม ๒๒ โครงการ จำนวน ๑๒๐,๐๐๐ หน่วย แต่การเคหะแห่งชาติไม่สามารถดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีได้และผู้เช่าซื้อในโครงการไม่อาจรับโอนกรรมสิทธิ์ในอสังหาริมทรัพย์ตามสัญญาเช่าซื้อ เนื่องจากที่ดินที่เช่าซื้อเป็นที่ราชพัสดุ อีกทั้งยังมีได้ตราพระราชบัญญัติโอนที่

- ๒ -

ราชพัสดุให้การเคหะแห่งชาติเพื่อดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี ทำให้การเคหะแห่งชาติไม่สามารถโอนกรรมสิทธิ์ให้ผู้เช่าซื้อได้

จากการที่คณะรัฐมนตรีและรัฐสภามิได้อนุมัติพระราชบัญญัติโอนที่ราชพัสดุให้การเคหะแห่งชาติก่อนอนุมัติงบประมาณให้การเคหะแห่งชาติเข้าไปดำเนินการในที่ราชพัสดุ เป็นการบริหารราชการแผ่นดินที่ผิดพลาดทั้งคณะรัฐมนตรีและรัฐสภาทำให้ผู้เช่าซื้อไม่ได้รับโอนกรรมสิทธิ์เป็นความรับผิดชอบทางการเมืองของทั้งฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ การเคหะแห่งชาติ และกรมธนารักษ์

ผู้ร้องจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยในกรณีดังต่อไปนี้

๑. ขอให้พิจารณาวินิจฉัยว่า การเคหะแห่งชาติละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย กระทำการโดยปราศจากอำนาจ ไม่เป็นไปตามหลักนิติธรรม ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๗ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๑ มาตรา ๔๑ มาตรา ๕๕ มาตรา ๗๑ และมาตรา ๒๕๗

๒. คณะรัฐมนตรีละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ ไม่ดำเนินการสั่งการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เป็นไปตามแผนและนโยบาย กระทำการละเมิดสิทธิในทรัพย์สินของประชาชน จึงเป็นการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๗ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๑ มาตรา ๔๑ มาตรา ๕๕ มาตรา ๗๑ และมาตรา ๒๕๗

๓. รัฐสภา มีหน้าที่ต้องเสนอให้มีการตราพระราชบัญญัติโอนที่ราชพัสดุ พร้อมกับงบประมาณให้การเคหะชาตินำไปดำเนินการในที่ราชพัสดุ แต่ละเว้นการใช้บทบัญญัติตามกฎหมายดังกล่าว ทำให้แผนงาน โครงการพัฒนาที่อยู่อาศัยของรัฐบาล ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ ไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ตามพระราชบัญญัติพัฒนาการเศรษฐกิจและ

- ๓ -

สังคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๑ เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๗ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๑ มาตรา ๔๑ มาตรา ๕๕ มาตรา ๗๑ และมาตรา ๒๕๗

๔. ศาลยุติธรรม โดยศาลอุทธรณ์พิพากษายกฟ้อง ถือว่าศาลยุติธรรมละเว้นไม่วินิจฉัยข้อกฎหมายตามพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๘

๕. ศาลปกครอง โดยศาลปกครองสูงสุดเห็นว่า คดีของผู้ร้องมิใช่คดีที่อยู่ในอำนาจของศาลปกครอง ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๑ แต่ผู้ร้องเห็นว่า คดีของผู้ร้องอยู่ในอำนาจศาลปกครองตามมาตรา ๗๒ (๓) และผู้ร้องเป็นผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายตามมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง จึงถือได้ว่า ศาลปกครองละเว้นการไม่วินิจฉัยเป็นการละเมิดสิทธิในทรัพย์สินซึ่งเป็นสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน เป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๗ มาตรา ๘ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๑ มาตรา ๔๑ มาตรา ๕๕ มาตรา ๗๑ และมาตรา ๒๕๗

ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๑๑ มาตรา ๒๑๒ มาตรา ๒๑๓ และมาตรา ๒๑๖ โดยผู้ร้องเห็นว่า การกระทำดังกล่าวข้างต้นเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนเกี่ยวกับบอสังหาริมทรัพย์อันเป็นทรัพย์สินที่เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่สำคัญในการดำรงชีวิตของประชาชน

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องวินิจฉัยเบื้องต้นมีว่า คำร้องของผู้ร้องเข้าเกณฑ์ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๑๒ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับคำร้องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัยได้หรือไม่

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๑๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญได้” และวรรคสอง บัญญัติว่า “การใช้สิทธิตามวรรคหนึ่งต้องเป็นกรณีที่ไม้อาจใช้สิทธิโดยวิธีการอื่นได้แล้ว ทั้งนี้ ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ”

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๑๒ แล้วเห็นว่า ผู้ที่จะยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าว ต้องประกอบด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ดังนี้

- (๑) ต้องเป็นบุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้
- (๒) บุคคลนั้นต้องยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อมีคำวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ และ
- (๓) ต้องเป็นกรณีที่บุคคลนั้นไม้อาจใช้สิทธิโดยวิธีการอื่นได้แล้ว

พิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีตามคำร้องกล่าวอ้างว่า การเคหะแห่งชาติ คณะรัฐมนตรี รัฐสภา ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง ละเว้นไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ไม่ดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี ลงวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๘ ไม่ดำเนินการตามนโยบายรัฐบาลในเรื่องแผนพัฒนาที่อยู่อาศัยที่มีวัตถุประสงค์ให้ความช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อยให้มีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง ทำให้การเคหะแห่งชาติไม่อาจโอนกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินที่เช่าซื้อให้ผู้เช่าซื้อได้ เป็นการกระทำที่ขัดต่อหลักนิติธรรม ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๗ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๑ มาตรา ๔๑ มาตรา ๕๕ มาตรา ๗๑ และมาตรา ๒๕๗ เป็นการขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยการกระทำของคณะรัฐมนตรี รัฐสภา ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง ว่าละเมิดต่อกฎหมายหรือละเว้นไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย จึงมิใช่เป็นการร้องเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้ง

- ๕ -

ต่อรัฐธรรมนูญตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๑๒ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่ง
ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ คำร้องของผู้ร้องจึงไม่เข้าเกณฑ์ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา
๒๑๒ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัยได้

อาศัยเหตุดังที่ได้วินิจฉัย ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีคำสั่งไม่รับคำร้อง

(คำสั่งที่ ๗/๒๕๕๑)

(นายอัคราทร จุฬารัตน)

รองประธานศาลรัฐธรรมนูญ

(นายกิตติศักดิ์ คีติคุณไพโรจน์)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายจรูญ หัตถกรรม)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายธานีศ เกศวพิทักษ์)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายนุรักษ์ มาประณีต)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายวิชัย ชื่นชมพูนุท)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายสมชาย พงษ์ชา)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ